

Web akadálymentességi kisokos 19. részének teljes szövegű átirata

A nyitóképen a Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség (KIFÜ) neve és logója, valamint a „Web akadálymentességi kisokos – 19. rész: Tipikus akadálymentességi problémák és kerülendő megoldások” főcím, és az „Előadó: Szántai Károly, web akadálymentességi szakértő” szöveg látható. A videó alatt végig az előadó hangja hallható.

A következő képen a „Potenciális problémák” szöveg olvasható. Mellette egy fotó látszik, amin kérdőjelek vannak.

Előadó: Értelmszerűen egy ilyen rövid videóban képtelenség bemutatni az összes potenciális akadálymentességi problémát. Ha csak a WCAG szabvány segédleteit nézzük, akkor azokban is legalább 100 ilyen van felsorolva, és részletesen kielemezve. Éppen ezért most csak néhányat fogunk kiemelni, amelyek a tapasztalatok alapján nagyon gyakran előfordulnak.

A következő képen az „Alacsony kontrasztosság” szöveg olvasható. Mellette egy fotó látszik, amin egy fehér háttér előtt egy fehér ceruza van.

Előadó: Az első a weboldalon megjelenő szövegek és tartalmilag lényeges grafikai elemek alacsony kontrasztossága. A weboldalnak mindenféle átkapcsolás nélkül, alaptól is olyan színvilággal kell megjelennie, ami az összes látó és gyengénlátó felhasználó számára megkönnyíti a weboldal olvashatóságát és kezelését. Ez természetesen messze nem azt jelenti, hogy minden weboldalnak fekete-fehér vagy fekete-sárga színekben kell megjelennie, hiszen ezek a kontrasztosság végletei. Olyan színvilágot javasolt használni, ami egyaránt megfelel az esztétikai igényeknek és a WCAG szabványban definiált kontrasztossági követelményeknek is.

A következő képen az „Alacsony kontrasztosság” szöveg olvasható. Mellette egy fotó látszik, amin egy weboldal részlete van, rajta egy normál verzió és egy akadálymentes verzió linkkel.

Előadó: A kontrasztosság biztosítását sokan összekapcsolják egy különálló „akadálymentes verzió” elkészítésének szükségességével. Ez azonban egy alapvetően kerülendő megoldás, aminek indokaira a „Van-e értelme külön akadálymentes verziót készíteni?” című epizódban külön kitérünk.

A következő képen a „Hiányzó vagy hibás alternatív szöveg” felirat olvasható. Mellette egy fotó látszik, amin egy üres képkeret van.

Előadó: A következő gyakori probléma a képek hiányzó vagy hibás szöveges alternatívája. Ebben az esetben leginkább a vak felhasználók nem férnek hozzá a kép által közölt információhoz. De azok az ép felhasználók sem, akiknek valamilyen technikai probléma miatt nem jelennek meg a képek. Jó ha tudjuk, hogy vannak olyan képek, grafikák, ikonok, amelyek alternatív szövegét a fejlesztőknek kell definiálniuk, de vannak olyanok is, amelyeket a tartalomszerkesztőknek. A hiányzó alternatív szöveg a kattintható képek és ikonok esetén különösen kritikus, mert így üres, vagyis felolvasható szöveg nélküli linkek, illetve gombok kerülhetnek az oldalba, ami egy újabb gyakori probléma a képernyőolvasós felhasználók számára. Ha a link vagy a gomb szövege, azaz neve nem hangzik el, akkor nem fogják tudni, hogy mit csinál az adott interaktív elem.

A következő képen a „Hiányzó űrlapcímkék” szöveg olvasható. Mellette egy fotó látszik, amin felirat nélküli jelölőnégyzetek rajza van.

Előadó: Nagyon hasonló a szituáció akkor is, ha egy beviteli mezőnek, egy jelölőnégyzetnek, vagy bármilyen egyéb űrlapelemnek nincsen megfelelő címkéje, illetve az űrlapelemhez tartozó egyéb instrukciók, hibaüzenetek sincsenek logikailag összekapcsolva az űrlapelemmel. Márpedig az akadálymentesen kitölthető űrlapok – különösen az online szolgáltatások esetén – borzasztóan kritikusak. Ha egy közsférabeli szervezet ilyen szolgáltatást nyújt, akkor erre különösen figyelnie kell.

A következő képen az „Akadálymentességet nem támogató űrlap megoldások” szöveg olvasható. Mellette egy fotó látszik, amin az ÁNYK nyomtatványkitöltő szoftver van.

Előadó: Űrlapok kapcsán kerülendők azok a megoldások is, amelyek nem akadálymentességet támogató technológiákra épülnek. Példaként az ÁNYK nyomtatványkitöltő szoftvert említhetnénk, melyet a képernyőolvasós felhasználók tulajdonképpen nem tudnak használni. Ennek szerepét például olyan webes űrlapok vehetik át, amelyek nem csak elméleti síkon, de a gyakorlatban is akadálymentesek.

A következő képen a „CAPTCHA” szöveg olvasható. Mellette egy fotó látszik, amin egy áthúzott és nehezen olvasható szöveg van.

Előadó: Végül meg kell említenünk a robotokkal szembeni védekezésre használt CAPTCHA komponenseket is. Az akadálymentesség és a CAPTCHA filozófiailag is egymást kizáró dolgok, hiszen a CAPTCHA egy szándékos akadály, amit ugyan a robotok elé teszünk le, de ezzel elkerülhetetlenül felhasználók tömegeit is kizárjuk. A CAPTCHA akadálymentesítéséről pedig azért nem érdemes beszélnünk, mert ha könnyítünk a CAPTCHA humán hozzáférhetőségén, akkor azzal szinte biztos, hogy a mesterséges intelligencia előtt is utat nyitunk. Egy hasonlittal élve az akadálymentes CAPTCHA ugyanolyan értelmezhetetlen fogalom, mint például a józan részegség. Habár a legújabb CAPTCHA megoldások egyértelműen jobbnak ígérkeznek, mint a korábbiak, mégis kijelenthetjük, hogy nem létezik egyetlen és tökéletes megoldás. Tehát ha felhasználóbarát és akadálymentes online szolgáltatást szeretnénk nyújtani, akkor lehetőség szerint kerülni kell a CAPTCHA használatát, és más irányú biztonságtechnikai megoldásokat kell előnyben részesítenünk.

A videó záróképén a KIFÜ logója, és „A magyarországi digitalizáció szolgálatában” jelmondata látható.